

Rauf Yekta Bey'in Musiki Antikalarından “Türk Tarihinin Ana Hatları” Üzerine Bir İnceleme

Dilhan YAVUZ¹

Rauf Yekta Bey'in, Türk müziği tarihinde eşi bulunmayan yazma eserleri, notaları, matbu eserleri ve fotoğrafları bünyesinde barındıran arşivinde en geniş yer tutan malzemeler belgelerdir. Bu belgeler kimi zaman tarihi önem taşıyan Kahire kongresine ait bir davetiye, kimi zaman bir Mevlevi ayininin tashihi, kimi zamansa bazı yayınlar üzerine yapılan yazışmalar, tenkitler ve mektuplar olarak karşımıza çıkar.

Lavignac'ın müzik ansiklopedisi başta olmak üzere pek çok yayına imza attığı görülen Rauf Yekta Bey'in, bu yayınlar hakkında telif sahipleri ile yaptıkları yazışmaları da kişisel arşivinin arasında görmek mümkündür. Söz konusu yayınlardan biri de *Türk Tarihinin Ana Hatları*'dir.

Türk Tarihinin Ana Hatları, Türk Tarih Tezi'nin bildirgesi olma özelliğini taşıyan bir referans eserdir. Atatürk'ün kapsamlı bir tarih yazını oluşturma isteği ile yola çıkılan bu eserin, farklı alanlarla Türk tarihi yazımını besleyen bir yapıda olması ve Osmanlı-İslam vurgusundan uzak bir anlatı olması amaçlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda Ali Rifat Çağatay, Rauf Yekta, Mahmut Ragıp Gazimihal gibi isimlerden *Türk Tarihinin Ana Hatları*'na ilave edilmek üzere Türk müziğinin “köken”ini konu alacak, yazılması istenen tarihin bir parçası olacak yapıda maddeler yazılması istenmiştir. Böylece Türk Tarih Tezi'nin şekillenmesinde ideolojik bir araç olarak müziği kullanırken, köken tartışmalarını Osmanlı ve İslamiyet ekseninden uzağa taşımaya, hatta bazı maddelerde adını bile anmamaya yönelik bir anlayış benimsenmiştir.

Bu çalışmada, Osmanlı-Türk Müziği Araştırmaları Grubu olarak hem Ali Rifat Çağatay arşivinde hem de Rauf Yekta arşivinde farklı bölümlerine erişme şansını elde ettiğimiz *Türk Tarihinin Ana Hatları*'nın içerik ve yazılış sürecinin Rauf Yekta Bey'in arşivinde yer alan belgeler ışığında incelenmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Rauf Yekta, Türk Tarihinin Ana Hatları, Yusuf Akçura, Türk Tarih Tezi.

¹ Dr. Öğretim Görevlisi, İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Bölümü, dyavuz@itu.edu.tr DOI: 10.32704/9789751751683.2024.0136

From Rauf Yekta Bey's Music Antiques: a Review on "Outlines of Turkish History"

Rauf Yekta Bey's archive, which includes many manuscripts, notes, printed works and photographs that are unique in the history of Turkish music. In his archive, the materials that occupy the largest place are documents. These documents sometimes appear as an invitation to the historically important Cairo congress, sometimes as a correction of a Mevlevi rite, and sometimes as correspondence, criticism and letters on some publications. It is possible to see the correspondence of Rauf Yekta Bey, who is seen to have signed many publications, especially Lavignac's music encyclopedia, in his personal archive. One of the publications in question is the *Türk Tarihinin Ana Hatları* (Outlines of Turkish History).

Türk Tarihinin Ana Hatları is a reference work that is the declaration of the Turkish History Thesis. This work, which started with Atatürk's desire to create a comprehensive historiography, is aimed to be a structure that feeds Turkish historiography with different fields and to be a narrative away from Ottoman and Islamic emphasis.

For this purpose, names such as Ali Rifat Çağatay, Rauf Yekta and Mahmut Ragıp Gazimihal were asked to write articles that would be a part of the history to be written about the "origin" of Turkish music to be added to the *Türk Tarihinin Ana Hatları*.

Thus, while using music as an ideological tool in shaping the Turkish History Thesis, an understanding has been adopted to move the "origin" discussions away from the Ottoman and Islamic axis, and even not to mention about Ottomans and Islam in these articles.

In this study, it is aimed to examine the content and writing process of the *Türk Tarihinin Ana Hatları*, which we, as the Ottoman-Turkish Music Research Group (OTMAG), had the chance to access different parts of both in the archive of Ali Rifat Çağatay and in the archive of Rauf Yekta, in the light of the documents in Rauf Yekta Bey's archive.

Keywords: Rauf Yekta, Outlines of Turkish History, Yusuf Akçura, Turkish History Thesis.

Giriş

Rauf Yekta Bey'in bir antikacı hassasiyetiyle biriktirdiği kişisel arşivi, bugün bizlere bir Türk aydınının ömürden arta kalan zengin ve kapsamlı kültür mirasıdır. Bu arşiv uzun yıllar erişilmesi zor, hatta imkânsız olarak kulaktan kulağa anlatılmış, adeta bir mit şeklinde içeriğinde ne olduğunu tam olarak bilinmeyen ancak müzikolojik çalışmalar yapan herkesin merakını kabartan bir arşiv olmuştur. Osmanlı Türkçesi müzik eserlerinin transkripsiyonu, sadeleştirilmesi, özel koleksiyonların tespit ve tasnifi, tıpkıbasım ve edisyon kritik yapmak amacıyla 2014 yılında kurulan Osmanlı-Türk Müziği Araştırmaları Grubu tarafından yayınlanan *Rauf Yekta'nın Mûsikî Antikaları* başlıklı kitap, Rauf Yekta Bey ve arşivi üzerine yapılan pek çok çalışmanın ortaya çıkmasına ve arşiv içeriğinin ilgilileri ile kavuşmasına vesile olmuştur. Rauf Yekta Bey'in kişisel arşivi üzerine bir seçki sunulan kitap içerisinde Rauf Yekta Bey arşivinden çok sayıda kıymetli belgenin ön izlemesine fırsat sunmaktadır.

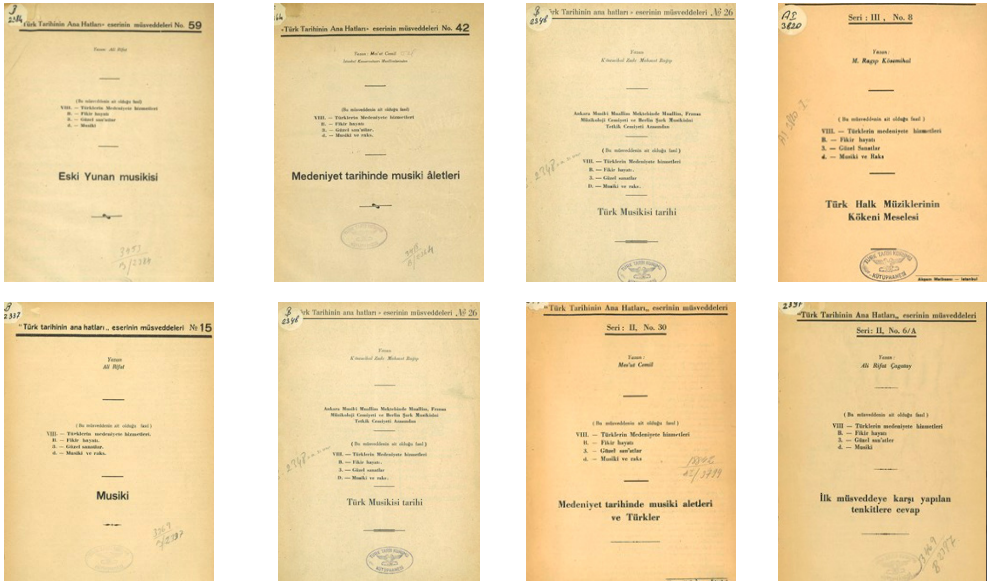
Bahsi geçen belgeler arasında Rauf Yekta Bey'in yaşamında kilometre taşı olan bazı yayınların hazırlık aşamasındaki mektuplaşma ve eskizlerinden örnekler bulunmaktadır. Bu çalışmada da *Türk Tarihinin Ana Hatları'nın* içerik ve yazılış sürecinin Rauf Yekta Bey'in arşivinde yer alan belgeler ışığında incelenmesi hedeflenmiştir.

Türk Tarihinin Ana Hatları

Rauf Yekta Bey'in arşivinde stratejik öneme sahip kaynaklardan biri *Türk Tarihinin Ana Hatları'dır*. *Türk Tarih Tezi'nin*² bildirgesi olma özelliğini taşıyan, Atatürk'ün kapsamlı bir tarih yazını oluşturma isteği ile yola çıkılan bu eser, 1930 yılında yaklaşık 600 sayfa ve tek ciltten oluşmaktayken, 1931-41 yılları arasında yapılan eklemeler ile farklı edisyon ve bölümlerin eklenmesiyle 4 ciltlik bir tarih kaynağı haline gelmiştir. Atatürk'ün oluşturmak istediği ulus-devlet yaratımı sürecinde kitabın ilk edisyonu dönemin önemli bilim insanlarına ulaştırılmış, yapılan derleme ve düzeltmelerle güncellenerek milli bir tarih kaynağı olması amaçlanmış, liselerde referans kaynak olarak dahi okutulmaya başlanmıştır.³

² Ulus devlet kavramının ortaya çıkışıyla birlikte, manevi değerlerin de şekillendirilmesi zorunlu hale gelmiş, bu manevi değerler arasında özel bir öneme sahip olan ulusal duyarlılıkların oluşturulmasında, ortak bir geçmişe yapılan atıflar ve bu amaç doğrultusunda bir tarih anlayışının varlığına ihtiyaç duyulmuştur. Türk Tarih Tezi de, bu kapsamda devlet eliyle ve devlet denetimi/gözetimi altında yeni bir tarih yazıcılığı ve ulusal tarih ortaya koymak amacıyla atılan adımların genel başlığıdır. Onur Güneş Ayas, bu ideolojik inşâ sürecinin aynı zamanda bir kültürel bir arkaplanı olduğundan şöyle bahseder; “Türk Tarih Tezi saf entelektüel merakın bir ürünü olmaktan çok Cumhuriyet kuşaklarına yeni bir millî kimlik sağlama çabasıyla ilişkilidir. Yeni rejimin amacı ulus-devlet çerçevesine uygun, seküler Türklük bilincini ve Batılılaşma amacını destekleyen ve Osmanlı-İslam mirasını mümkün olduğunca dışlayan yeni bir millî kimlik yaratmaktır. Türk Tarih Tezi bu ideolojik inşâ faaliyetine destek olacak ve devletin siyasi-kültürel tercihlerini doğrulayacak bir araç olarak düşünülmüştür” (Ayas; 2014, 431)

³ Detaylı bilgi için bkz; Eyice, S. (1968). Atatürk'ün Büyük Bir Tarih Yazdırma Teşebbüsü: Türk Tarihinin Ana Hatları. BELLETEN, 32(128), 509-526.

Şekil 2: "Türk Tarihinin Ana Hatları" Eserinin Müsveddeleri Fasiküllerinin Kapakları

Bu fasiküllere bakıldığında bir detay dikkat çekmektedir. Başlangıçta Ali Rifat ile aynı grupta yer alan Rauf Yekta Bey bu projede nerededir? Yazar kısmında Rauf Yekta'nın adını görmeme sebebimiz nedir? Fasiküllerden herhangi birinin kapağında yer almasa da kalabalık bir heyetin içinde olduğunu dönemin gazete haberlerine baktığımızda görebiliyoruz. Ancak bunun haricinde okunması gereken bazı satır araları da mevcuttur.

Rauf Yekta Bey'in arşivinde yer alan, kendi yönelttiği sorulara cevaben gönderilmiş mektuplardan Rauf Yekta Bey'in bu ekibin içinde projeye dair soru işaretleri bulunan taraf olduğu anlaşılmaktadır.

Yaptıkları işin içeriği ve niteliği ile ilgili bilgileri Türk Tarihinin Ana Hatları'nın hazırlanmasında ön saflarda yer alan isimlerden biri olan, Türk Tarih Cemiyeti Reisliği'nden Yusuf Akçura'dan⁶ talep ettiğini aralarında süregelen uzun yazışmalardan çıkartmak mümkündür.

Aynı zamanda dönemin İstanbul Mebusu olan Akçura tarafından gönderilmiş Rauf Yekta Bey arşivinde X-27/3⁷ tasnif numaralı mektubu incelediğimizde Rauf Yekta Bey'in durumla ilgili çekincelerini konu edindiği görülmektedir.

⁶ Türkçülük akımının önde gelen isimlerinden biri ve Türk Tarih Kurumu'nun kurucusu olan Akçura (1876-1935), TBMM'de üç dönem İstanbul (2.-3.-4. Dönemler) ve bir dönem Kars (5. Dönem) olmak üzere 4 dönem milletvekilliği görevini yürütmüştür. Detaylı bilgi için bkz; <https://www.ttk.gov.tr/onceki-baskanlar/prof-yusuf-akcura-8-4-1932-11-3-1935/>

⁷ Rauf Yekta Arşivi, X-27/3, N. Doğrusöz (ed.), "Rauf Yekta Bey'in Müsiki Antikaları" (Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı, 2018), s. 166.

16 Teşrinisani 1932 tarihli 8 sayfalık mektubun başında Akçura, yazar sıralamalarının neye göre yapıldığına ilişkin bir izahata yer vermektedir. Buradaki açıklamalardan anlaşıldığı kadarıyla Rauf Yekta bazı isimlere tepkilidir ve hatta ilerleyen mektuplarda göreceğimiz üzere tanıdık bazı isimlere karşı da bir karşı duruş sergilemektedir. Akçura mektupta içerik ve yayına hazırlığa ilişkin sorulara yanıt verdikten sonra mektubunu şöyle tamamlıyor.

“...bu millî hizmetten çekinmekte ısrar buyurursanız, bu bapta Hâmi Reisimize arzitmeksizin, bir cevap vermek selâhiyetini haiz olduğuma kani bulunmadığımdan, istizan edilmek üzere, Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti Riyasetine resmen bildirmenizi rica ederim. Her halde kıymet, liyakat ve ihtisasınızın bizlerce tamamen malûm ve musaddak bulunduğu ve bu millî işte mesainizden istifadeye çok ehemmiyet verdiğinizi tekrar temih etmek isterim.”

Samimî hürmetlerimin kabulünü rica ile şerefyabım Üstat Hazretleri.

Akçura Yusuf

Takip eden mektupların biraz daha üst tondan Rauf Yekta'yı iknaya çalışır nitelikte olduğunu söyleyebiliriz. Aşağıda verilen mektuplardan ilki 1932 tarihli⁸ ve Türk Tarihinin Ana Hatları serisinin müsikî kısmında, kimlerin hangi bölümleri yazacağına dair açıklamaları içermektedir. Mektupta bazı satırların altının çizilmiş olması dikkat çekicidir.⁹

⁸ Rauf Yekta Arşivi, A-195, N. Doğrusöz (ed.), “Rauf Yekta Bey’in Müsikî Antikaları” (Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı, 2018), s. 163.

⁹ Altı çizili olan satırların net anlaşılması için burada da kalın fontla verilmiştir.

TÜRK TARİHİ TETKİK CEMİYETİ

REİSLİĞİ

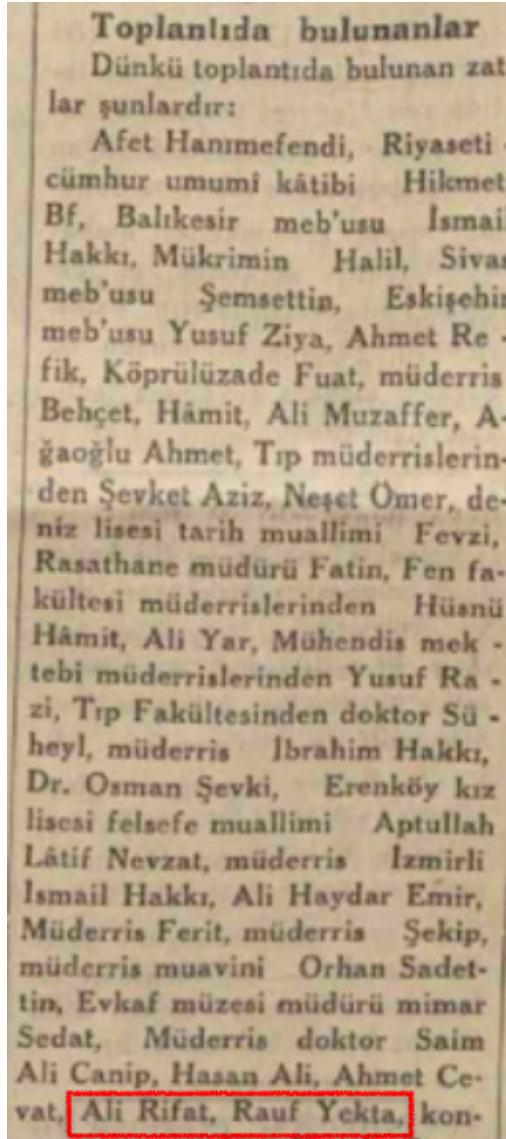
İstanbul Dolmabahçe Sarayı

Konservatuvar Tasnif Heyeti Reisi Rauf Yekta Beyefendiye

18.10.932 Tarihli mektubunuzu almakla şerefyaş oldum. 17.10.932 Tarihli içtimamızda vaki olan müzakerat neticesinde Zatalilari ve Ali Rifat Beyefendi tarafından heyetimize verilen programın aynen kabul edilmiş olduğunu elbette hatırlarsınız, binaenaleyh **o program mucebince mûsikî kısmı yazılacak demektir. Programın ikinci kısmının yani halk şarkıları ve millî Türk raksları bahsinin programda mezkûr zavât ile Türk Tarihi Tetkik Cemiyetine tavsiye edilmiş ve Cemiyetçe kabul olunmuş Mahmut Bey tarafından yazılacağı mukarrerdir.** Zaten birbiri ile alakalı bahislerin arkadaşlar arasında teati edilerek fazla ve noksan kalmamasına çalışılması evvelce kabul ettiğimiz esaslar cümlesindedir. Binaenaleyh gruplar ve grupların kısımları tarafından yazılmış olan müsveddeler teati edilebilecektir. Bu maruzatımla mütaleanıza tamamen cevap vermiş olduğumu zannediyorum. Eğer hallolunmamış noktalar kalmışsa bildirmenizi rica ederek samimî hürmetlerimi teyit ve tekrar ederim Efendim.

Reis Akçura Yusuf

Aynı tarihlerde yayınlanan günlük gazetelerde de konunun işlendiği, heyette Ali Rifat ve Rauf Yekta isimlerinin beraber anıldığı görülmektedir.

Şekil 3: Rauf Yekta'nın toplantılarda bulunduğunu gösterir gazete kupürü ¹⁰

Rauf Yekta'ya gelen bir diğer mektup, Türkiye Cumhuriyeti Riyaseti Kâtib-i Umumiliği tarafından gönderilmiş 9 Şubat 1933 tarihlidir.¹¹ İçeriğine göre Rauf Yekta Türk Tarihinin Ana Hatları serisine dahil olduğu ve bunun üzerine Rauf Yekta'ya teşekkür edildiği görülmektedir. Ayrıca mektupta en geç teslim tarihine ilişkin bilgiler de yer almaktadır.

¹⁰ Vakit Gazetesi, Tarihin Medenî Faslı İçin, 18 Ekim 1932, s.9

¹¹ Rauf Yekta Arşivi, X-27/2, N. Doğrusöz (ed.), "Rauf Yekta Bey'in Müsiki Antikalaları" (Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı, 2018), s. 167.

Türkiye Cumhuriyeti

Riyaseti

Kâtibi Umumiliği

4/95

Ankara: 9/2/1933

Rauf Yekta Beyefendi,
Konservatuvar Tasnif Heyeti Reisi,
Şehzadebaşı
İSTANBUL

Muhterem Rauf Yekta Beyefendi,

9/2/1933 tarihli mektubunuzu almakla çok memnun oldum. Vali Beyefendiden meseleyi birkaç gün evvel öğrenmiş ve arkadaşlarla teşşiretmiştim.

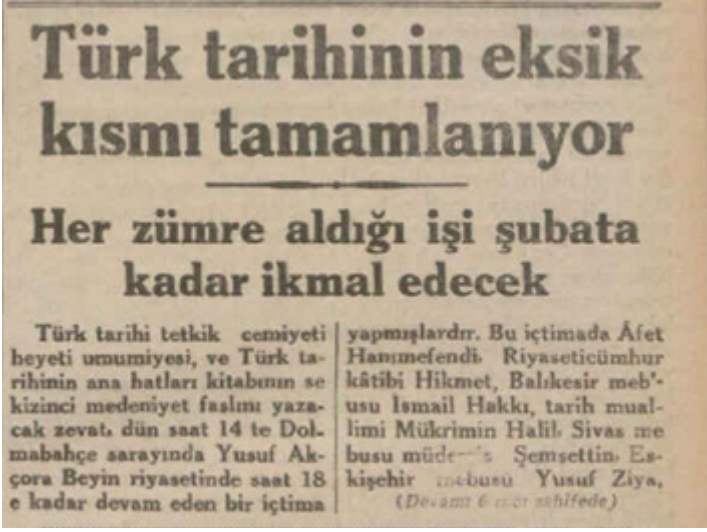
Ali Rifat Beyefendi hakkındaki teşşiratınız da aynı suretle hepimizi memnun etti. Esasen cümlemizin milli bir vazife gibi çalıştığımız bu millî tarih meselesinde her ikinizin ergeç bizimle beraber olacağınızdan emindik.

Zatı âlilerince yazılacak kısım için ayrıca bir zaman yoktur, ne kadar evvel olursa o kadar iyi olur, binaenaleyh, şayet 1 ve nihayet 5 marta kadar mesainizin bir kısmını ihzar ve irsal edebilirsiniz hepimizi memnun edersiniz.

Baki hürmetlerimin kabulünü rica ederim efendim.

Kâtibi umumi

Daha önce gazetelerde Şubat ayında tamamlanması vaadedilen bölümlerin mektup tarihinde hala tamamlanmadığı ve Rauf Yekta'nın ilave süre talep ettiğini gelen cevaptan anlamak mümkündür.

Şekil 4: Kitabın Şubat ayında tamamlanacağından bahseden gazete haberi¹²

Türk Tarihinin Ana Hatları'na ilişkin erişebildiğimiz son mektup ise 9 Kanunuevvel 1933 tarihli olup mûsikî maddesinin **Rauf Yekta ve Ali Rifat Çağatay'a** verildiğinden bahsedilmektedir.¹³ Önceki mektuplarda sezilen Mahmut Ragıp Gazimihal'in yazacağı maddeye ilişkin olan tedirginliklerin bu mektupta aleni bir şekilde itiraza ve tenkide döndüğü görülmektedir.

TÜRK TARİHİ TETKİK CEMİYETİ

REİSLİĞİ

632

Ankara: 9.XII.1933

Rauf Yekta Beyefendi Konservatuvar Tasnif Heyeti Reisi

İSTANBUL

Muhterem Efendim,

3 Teşrinisani 1933 tarihli mektubunuz alındı ve Riyaset Heyetince mütalea edildi

1.Türk Mûsikîsi tarihinin müstakillen Zatiâliniz ve Ali Rifat Bey tarafından yazılması hakkında Cemiyetimizin ilk kararının hiçbir suretle değişmemiş

¹² Milliyet Gazetesi, "Türk Tarihinin eksik kısmı tamamlanıyor", 18 Ekim 1932

¹³ Rauf Yekta Arşivi, A-195, N. Doğrusöz (ed.), Rauf Yekta Bey'in Mûsikî Antikaları (Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı, 2018), s. 168.

olduğunu ve değişmesi ihtimali de bulunmadığını son mektubunuzdaki endişenin kâmil izalesi için teyit ve tekit ederiz.

Mahmut Ragıp Beyin 3.XII.1933 tarih ile Cemiyete göndermiş olduğu mektupta bu kısmın kendi selâhiyeti haricinde olduğunu ve bunu en iyi sizlerin yapabileceğinize şüphesi bulunmadığını söylemesi de kendisine bu vazifenin verilmemiş ve kendisince de alınmamış olduğunu serahatle göstermektedir. Mahmut Ragıp Bey geçen devre için yazdığı kısmın kendi bahsine giriş için “kusur veya eksiklikleri diğer arkadaşlarca münakaşa olunmak üzere takdim olunmuş bir başlangıçtan ibaret” bulunduğunu aynı mektubunda bildirmektedir.

2.Mahmut Ragıp Beyin ilk müsveddesi hakkındaki tenkitlerinizin bastırılması kararımız icabındandır. Ancak bu yazıları bize peyderpey göndermiş olmanız ve ikinci devre yazılarının basılmasına henüz başlanmış olması dolayısıyla tabii gecikmiştir.

Bu vesile ile de saygılarımızı sunarız (ve cevapınızı bekleriz) Muhterem Efendim.

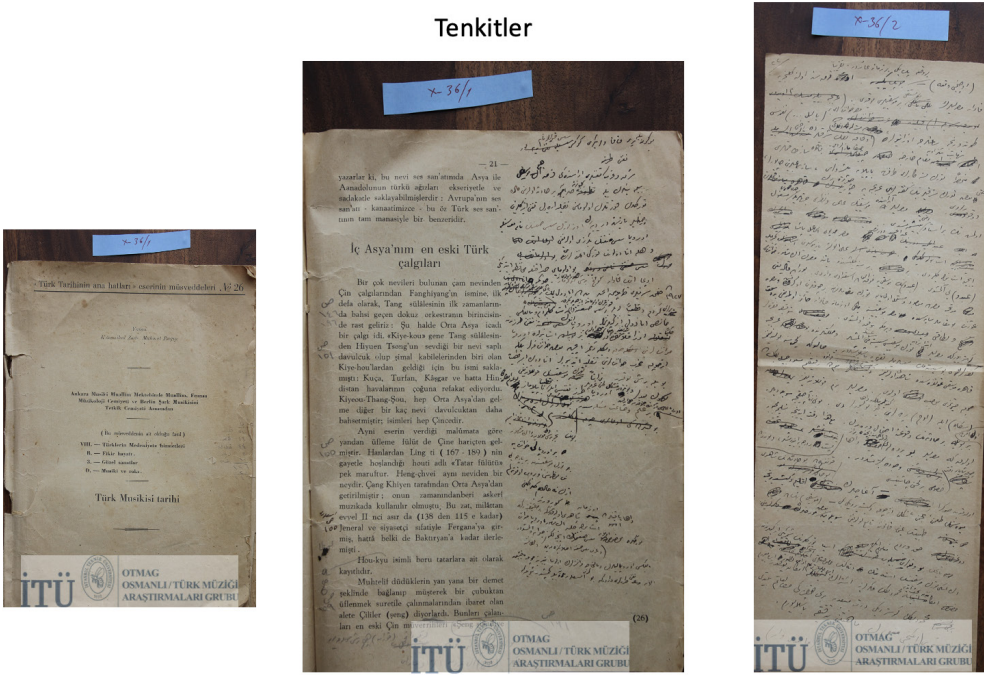
Reis

Akçura Yusuf

Nitekim bu mektubun sonundaki ifadeye baktığımızda Rauf Yekta'nın gönderdiği tenkit yazısının basımının geciktiğini ve bunun altında başka bir niyet aradığını anlayabiliyoruz. Muhtemelen Rauf Yekta Bey, Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti'nin Gazimihal'i kollar bir tavır takındığını düşünüp bundan rahatsızlık duyuyor. Aşağıda yer alan belgede de ilgili tenkit yazısı üzerine çalışmaları görülmektedir.¹⁴

¹⁴ Rauf Yekta Arşivi, X-36/1- X-36/2, N. Doğrusöz (ed.), “Rauf Yekta Bey'in Mûsikî Antikaları” (Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı, 2018), s. 169-170.

Tenkitler

Şekil 5: Kösemihalzâde Mahmud Râgıb'ın Türk Tarihinin Ana Hatları serisinde basılan Türk Mûsikîsi Tarihi adlı eserine Rauf Yekta'nın yazdığı 9 sayfalık eleştiri

Sonuç:

Kronolojik olarak yukarıdaki yazışma örneklerinden biraz geri gidip 1924 yılında yayınladığı *Şark Mûsikîsi Tarihi*'ndeki¹⁵ tarih anlatısına baktığımızda bunu Türk mûsikîsine dair tarih anlatısının bir girişi olarak gördüğünü belirtir.¹⁶

Rauf Yekta Bey gerek Garp mûsikîsini gerekse Arap ve Acem diyarından "Türk mûsikîsi tarihiyyesini" ayırmayarak aslında başta bahsettiğimiz Türk Tarih Tezine bağlı anlatıdan uzağa düşmektedir. Rauf Yekta'nın Türk mûsikîsi tarihini yazmak için hem Şark hem Garb mûsikîsi tarihine itibar edilmesi gerektiğinin altını çizer.¹⁷

¹⁵ Çeviri ve inceleme için bkz: Rauf Yekta. (1924). *Şark Mûsikîsi Tarihi*, haz. Süleyman Gülerüz, Mai Yayınevi

¹⁶ "...biz esasen Türk musikisinin tarihinden bahsedecek olan bu eserimize başlamadan evvel bir "medhal" tertibine mecbur olduk ki bundan iptida suret-i umumiyyede menşe-i musikiye müteallik efkâr hülâsaten beyan edilecek ve müteakiben bizi muhit olan Şark akvamının tarih-i musikideki mevkileri hakkında muhtasar ve müfit [faydalı] malumat verilecektir. Eserimize "Şark Musikisi Tarihi" namının verilmesini de bu itibarla münâsib gördük."

¹⁷ Bunun göstergesi olarak 1927 yılında Türk Ocakları Merkez Heyeti Başkanı tarafından Şark Mûsikîsi Tarihi kitabının Türk Ocakları tarafından basılması teklifi geldiğinde Rauf Yekta Bey reddetmiş ve heyet başkanına cevaben şu satırları kaleme almıştır;

... "Dermeyan buyurulan şeraitin ikinci fıkrası -ki şark ve garp mûsikîlerinin birini tercih ve bunların arasında velev ki ilmi bir tarzda olsun mukayese icra etmemekliğimi amirdir- "müzikoloji" sahasında garbın en büyük alimlerinin beyanatıyla müeyyed olan ilmi kanaatlerimi izhardan beni men eder mahiyette bulunmasından dolayı maalesef şayan-ı kabul görülememiştir. "Türk Mûsikîsi" namı altında

20. yüzyılın ilk çeyreğinden itibaren yeni bir tarih yazımı, Türk'ün ve Türklüğün tarihin içinde konumlanması çabalarının içinde Rauf Yekta Bey'in aslında tarih yazımını öncelediği, ancak dönemin milliyetçi akımı içinde farklı bir yerde konumlandığını söylemek mümkündür. Rauf Yekta Bey hem bir tarih öznesi olarak hem de tarih yazıcılığındaki teşebbüsleri ile kilit bir öneme sahiptir. Tüm bu yazışmalar ve yayınlarındaki söylemleri yıllar içinde tarih anlatısından bağımsız olarak ideolojik bir karşı duruşa zemin hazırlamıştır. Rauf Yekta'nın bu duruşu, ilerleyen yıllarda mûsikî inkılabının sert rüzgarlarında kendine özgü bir şekil almış, Türk mûsikîsinin kimlik kaybı yaşamaması adına resmi söyleme ve müzik politikalarına karşı bir savunma hattı oluşturmuştur.

Türk Tarih Tezi ve Türk Tarihinin Ana Hatları ile Osmanlı-İslamiyet ekseninden bağımsız bir tarih anlatısına ulaşmak amacıyla çıkılan bu tarih yolculuğunun, Rauf Yekta nezdinde Türk mûsikîsinin özgül ağırlığını korumaya ve “milli mûsikî” olarak konumlandırmaya yönelik oluşturulan bir kimliklendirme çabasına evrildiği görülmektedir.

Paris'te neşr edilmekte olan Mûsikî Ansiklopedisi'nin beşinci cildine yazdığım yüz otuz büyük sahi-feden mürekkep monografide “Türk mûsikîsi garbinkinden daha zengin, daha tabii ve alelhusus daha metin esaslara müstenittir” tezini bütün hürriyet-i fikriyemle ilmen müdafaa ettiğim halde ansiklope-di heyet-i tahririyesi (comité de redaction) bunu -mahfuzum olan mektuplarıyla kabil-i ispat olduğu üzere- kemal-i teşekkür ve takdirle derc etmişler iken Türk Ocakları Hars Heyet-i muhteremesinin Türk harsının en canlı ve orijinal bir şubesi olan Türk mûsikîsi lehinde ciddi vesaike müstenit tarihî bir eseri tab etmek istememesine doğrusu çok hayret ettim. İnşallah ikmalî kuvve-i karibeye gelmiş olan bu tarihimi de İstanbul'da tabına imkân-ı maddî bulamaz isem Fransızcaya tercüme eder ve kaviyyen ümit ediyorum ki monografimden daha müsait şeraitle Paris'te tab ettiririm.”

KAYNAKÇA

Ayas, O. G., (2014). Türk Tarih Tezinin Erken Cumhuriyet Dönemi Müzik Tartışmalarına Yansıması . Türk Tarih Kurumu XVII. Türk Tarih Kongresi

Doğrusöz, N. Kaya, C.V., (2021). Ali Rifat Çağatay Mûsiki Yazıları, Vakıf-Bank Kültür Yayınları, İstanbul

Doğrusöz, N., (ed.) (2018). Rauf Yekta Bey'in Musiki Antikaları. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı.

Eyice, S., (1968). Atatürk'ün Büyük Bir Tarih Yazdırma Teşebbüsü: Türk Tarihinin Ana Hatları. Belleten, 32(128), 509-526.

Rauf Yekta., (1924). Şark Musikisi Tarihi, haz. Süleyman Gülerüz, Mai Yayınevi

Türk Tarihinin Anahatları., Kapak görselleri. Erişim tarihi: [02.01.2023]

<https://kutuphane.ttk.gov.tr/details?id=461882&materialType=KT&query=-TÜRK+TARİHİNİN+ANA+HATLARI+ALİ+RİFAT>

<https://kutuphane.ttk.gov.tr/details?id=461883&materialType=KT&query=-TÜRK+TARİHİNİN+ANA+HATLARI+ALİ+RİFAT>

<https://kutuphane.ttk.gov.tr/details?id=461876&materialType=KT&query=-TÜRK+TARİHİNİN+ANA+HATLARI+ALİ+RİFAT>

<https://kutuphane.ttk.gov.tr/details?id=472386&materialType=KT&query=-TÜRK+TARİHİNİN+ANA+HATLARI+kösemihal>

<https://kutuphane.ttk.gov.tr/details?id=516427&materialType=KT&query=-TÜRK+TARİHİNİN+ANA+HATLARI+kösemihal>

<https://kutuphane.ttk.gov.tr/details?id=459820&materialType=KT&query=-TÜRK+TARİHİNİN+ANA+HATLARI+mesut+cemil>

<https://kutuphane.ttk.gov.tr/details?id=469780&materialType=KT&query=-TÜRK+TARİHİNİN+ANA+HATLARI+mesut+cemil>

Türk Tarih Kurumu. Prof. Yusuf Akçura (8.4.1932 - 11.3.1935). Erişim tarihi: [02.01.2023]. <https://www.ttk.gov.tr/onceki-baskanlar/prof-yusuf-akcura-8-4-1932-11-3-1935/>

Vakit Gazetesi, Türk Tarihi Tetkik Heyeti, 10 Eylül1932, s. 8.

Vakit Gazetesi, Tarihin Medenî Faslı İçin, 18 Ekim 1932, s.9

Milliyet Gazetesi, Türk Tarihinin eksik kısmı tamamlanıyor, 18 Ekim1932, s.1